

perhibetur. Occiduum autem cum sole dimerso rēotē tot partib⁹ pos-
terunt apparet. Et & aliis ortus: qui $\chi\varphi\omega\kappa\delta$ perhibet. Cū sole
intra orizontē demergētē de oriētis facie clarū plāetā nascētis syd⁹
emergit. Occultatōes uero eoꝝ flūt: cū radio cōsequente proprii lu-
minis vibratum amittunt. Deniqz a partibus. cxx. matutinas sta-
tiōes efficiūt: Moxq; in cōtratio in. clxxx. partibus exort⁹ faciūt ue-
spertinos. Itēq; in alio latere in. cxx. partib⁹ uicinātes stationes fa-
ciunt uespertinas: quas ēt secundas dicunt: qui superiores primas
ēe dixerunt. Consecutus autē radius intra. xi. partes: eas opprimit:
& occultat: Sed cursus diuerstas: altitudinisque causas consisten-
di: retrogradiendiq;: atque incedendi omnibus supradictis impor-
tat radius Solis affulgens: qui eas percutiens aut in sublime tollit:
aut in profundum deprimit: aut in latitudinem declinare: aut re-
trogradare facit.

Explicit Liber Octavus.

Eiusdem Liber Nonus.

De Musica.

Am Facibus lassos spectans matcentibus ignes
Instaurare iubet tunc hymenæa Venus.
Quis modus inquit erit? Quo nā Sollertia fine
Impedient thalamos ludere gymnasia?
Diriguit comis blandisque assueta uoluptas
Et noster pallens contrahit ora puer.
Ipsa etiam fulcris redimicula nectere sueta
Flora decenstrina anxia cum Charite est.

Nec melictum tecinens modulatur tibia carmen:
Nec dulcis temptat psallere Melpomene:
Omnia quā tenero moris feruescere ludo
In cumulum doct̄a uocis honore tacent.
Nec Suada illecebris Sponsalia pectora mulcet:
Nec stimyla incenso allicit aculeo.

NONVS'

Quinetiam interulos gaudens dissoluere nexus;
Blandiscaq; libens it ringere corda face:
Nictantes oculos reprimit it uperfacta uaporez
Nec perferre ualeat Gorgonos oratiucis.
Si erudita placent certe Sponsalia Diui
Saltem docta ferat carmina Calliope.
Nam simul oblectans uocis modulamine mentes
Tedia dulcisonis auferet illa tonis.
Quippe est scrupolis: fateor: lassata pueris
Inuetis laedor mœstificata modis.
Pronuba sic uolupe est hæc seria carpere Iuno
Nec cura atriteri te stimulat thalami.
Ait ego succubui: lepidisque assueta Choreis
Non ualeo tristes cernere Cecropidas.

ET CVM dicto resupina paululi: recliniisque pone consistēs
sele permisit amplexibus Voluptatis. Cuius uerbis: assertioniq; ru-
ticola omnes: Cunctique Fluctigenæ: q; plures etiam Astriluci as-
seniere Diui: Præsertimque Leminus mulciber Fabriliū tantum
operum sollers maritus promptiore attestatiōe collaudat. Tue-
denique: quod decenter innixa atque ipsa relabentem lassitudo de-
cuerat: Marseminus conspicatus teneræ cum admirationis obtutu-
languidiore fractior uoce laudauit: profundaque uisus est traxile
sulpitia. Nec Bromius in fauoris gratiam disp̄ar fuit: Quin etiam
ipsam Athlantidem tam flammatae cupiditatis cura concusuit: ut
omittere uellet: qua circa sponsalem coctum ornatoria disposuit.
Tanti quippe uilum nunq; Veneti dissplicere. Verum superum pa-
ter: l; insinuatione Germanæ: ut properaret admonitus: tamen neqd
nuptialibus derogaret ornatibus: aut tantæ eruditioñis examen deli-
tiosa festinatione contolleret: Qui probandarum numerus superes-
set: nihil afferens festinatiōis exqr̄it. Cui Deli? Medicina; suggerit:
Architectonicāq; in præparatis assistere. Sed quoniā his mortaliuž
rez cura: terrenorūq; sollertia ē: Nec eū atherē qcq; hñt: superisq;̄
confine nō incōgrue ac si fastidio respūuntur: in Senatu calico reti-
cebunt. Ab ipsa deinceps Virgine explorandæ discussius. Vna
uero: qua potissima Celi: Syderumque dilectior est: examinis

LIBER

huius tam fauoreq; uoluptate disquiritur. Tuisque conspectibus non poterit sine scelere uiduari. Sed illud præcunctis intimatum ue lim: Quod Dotis offerenda cumulandaq; reciproco alias aduexit Virginis mater puellas: quas opulentis collocatas muneribus examine isto explorare constituit. Haec igitur modo dispares numereto nec disgregare uenustate eruditio etiam dignitate paucis astantiū confered: in penetralibus quoq; Virginis: secretisq; sanctoribus alumnatæ: Quatinus nec odio: quibulq; deliciis: ac prorius eneru i mollicitudine hydralis curia transiuntur Id uialis uigoris maiestate percensæ. Hic Tritonida: At quin ait Virgines: quas Phronesis educauit: superum incessabiliter pectorum arcana tenuerunt. Nec quisq; fuit uelutrum: qui non illis uoluntatis abditæ interpretamen ta cōmiserit. Deniq; ex his q; plures antistitiā Professa Diuū. Ac ni per illas in terris sanctis libare numibus: certe litare penitus abnega tum. Vix transactæ Virgines eruditio castæ prætitio miracula. Haec familiaritatis uestrae praferunt documēta. Nam inter diuina humanaq; dissidia Solæ semper interiunxere colloquia. Has igitur in gressas agnoscetis: probabitisque Diui: Qua dum Delius Pallasq; differerent earum disquisita uocabula: Tunc Phoebus Genethlia/ce inquit propior astabit. Quæ rōnis athereæ conscientia pēsa Lachesis adopertæ atq; instantium s̄eculorum gerenda denunciat. Deinde Symbolice: quæ uarietatibus ominatis uētura componēs auspicio rū prouētus pensat uiribus futuroru; Thnetice tertia est: per quā tripos illa uentura denunciat: atq; omnis eminuit nostra Cortina. Deniq; in argumētu præsciētia mihi coru? alludit. Cygnus ē sociatur: ut diei noctisq; puētus nos auib? præsentire cōcolor téporu; pluma testef. Ipsaq; tripostrii cursus prælagia pollicet: hoc ē Extatis: Instatis: & Rapti. Demū trigariū supplicati semper germāita tis aduēiat. q; uestra uulgo suffragia pollicēdo incertos mortaliū sensus primum in spem opis superæ proritauit: Præsidiiq; indigam incultam fecit procedere nationem. Hanc igitur siue Trigeminam feminam: siue tres in unius noīis uocabulum conspirantes: q; in co lum uenientes inexaminatas attempter explodere! Cum per eas in terras nos certū sit demeate. Post has uero astabit decēs illa sydere is fulgurāsq; lumib?: quæ epistolaristua & dcā ē & pbata. Huic se per p̄ tuas assēris cr̄didisse māubias: ac trisulcæ lucis cōmisile ful gorē: quæ uias: uestigia: aduētū: exitusq; igniuagæ denūciationis

NONVS

agnoscit. Huic igitur foemina colloquiam denegamus: per quam edictorum tuorum admonitus mortalibus innotescut. Cur igit propterea remoraris & intromittere eas alacer & probare?

Potique hec Latoius dixit: Iuppit Harmonien uere: quia suggestum est: Mercurialiū solā superesse praeceperit: Tūcque alias in ordinem continari. Hic Luna iam gemina emēsi diei portione cōmōnita. Ingressurā inquit mox foeminam possum explorār uobiscū.

Ceterū propinquante uespera: cōfiniisq noctis consequētib' tē poterū impatiū non possum. Quippe plaustrum mihi: Taurusq; ac mandine discursus itiner tubeundum: nec ex teraru; me auiculatate cōmētis intelligeri rapt' meta permittit. Et fateor: uelle: si qua eximitionas Virginum prorogaret auctoritas: ipsa quoq; tā p̄a clavis eruditionis asserta cognoscet: pr̄sertimq; cū perenditatio rōnibiliter expectat: ne lassitu cognoscētis curae fatigatōe fastidia oēs docte et intimidationis excusum grauata laboribus intentionis excluunt. Et illa expectēd et cognitionis: approbandaq; subtilitas in odiuum nolcead oēs obtuū multiplici plūxitate uertat. Ac quis igit duco ampliandā discussionē tātū in ardētē sitim aurium inuidax: Quā cū Luna differeret: oēs certatim assensere diui. Dehincq; utq; repensatrix data: diesque conferēd et Dotis prorogari iure publico possit: inquiritur. Quo dicto: Arcanus ille prisci iuris assertor magna ne potū obsecratioe consulis: respōditq; regulariter etiam matrimonio copulato dotem ducere Foeminam uiro nullis legibus prohiberi. Attūc Iupiter periti patris eruditione commonitus. Habeo inquit mea pignora gratulandū: Quod fas issuerit q̄cquid uos uelle cognoui. Neq; n. fuit uosa rigidus elatiōe defugia: aut uestigia crebrius ac celebrare consilium: aut doctaꝝ uirginum examinare solletiā de sidis ignauia dissimulatione piguerit: pr̄sertim cum terris indecenter expulsas Solis oporteat adhærere syderibus. Nunc igit pr̄cellentissimam Foeminarum Harmoniaz: quia Mercuriahum sola superest: audiamus. Hec q̄ppe & supertim curas p̄acūctis poterit permulcere aethera citibus: nūerisq; latificañs: & nřatatum mō cu pit celebrare palacia. Exosa terrigena stoliditatis ignauiam: Quam melicorū indocilis auget sine fine mortalitas. Denique iam pridem homines dirutaque gymnasia: abscedens orbe terrisque clamauit.

Ac uix Cyllenid et indagantis excursibus nunc comprehensa. Post lōgæ occultatōis obliuia de fuga teuocat: reduciturq; latibū

LIBER

lis. Hic igit̄ repertam post sacula numerosa: & tandem in usum meli
cam carmeq; renouata tam uolupte est: q̄ conducit atidire. Cate-
ra uero eruditionis doctissima sacraque Germana: Cum renouata
lux fuit: intromissa intentionis curae examine probabuntur.

His oris iouialibus Phœbus admonitus Virginez sibi protus
accōmodati admissurus egreditur. Verum Paphia remeantis filia
gratulatione co icussa annuit puero præcinerre nuptiale catmen. Ita
q; Hymenæus alacri tandem uigoſ luminatus: Nec ipsa iam renuen-
te Tritonide ſc̄cepit.

Aurea flammigerum cum luna subegerit orbem
Roris iugabo lilia.
Virgo deuique sacro sociabunt foedera lecto
Fuleris parate cintama.
Hesperus intactam seruet h; usque pueram
Nuptam uidebis Phosphore.
Nec matris lacrymæ: praſsi nec uiribus ungues
Nexus ualebunt rumpere.
Nethalamos metuas: eris hoc: qd Iunotonati es
Quæ nunc forore dulcior.
Si placuit docti Sollertia sacra matiti:
Magis placebunt oscula.
Aurora exoriens roſeis spectabit ocellis
Floris reſecti præmia.
Ipſe ego pallentem ſpeculabor luce pueram
Se ſe occulentem uisibus.
Conſcia iam Veneris noua ſerta patate Napæ:
Crocumque lecto ſpargite.
Inq; thoy uiolas certatim fundite conchis
Pultinar almum comite.
Crinale ſpicū pharetris depreme Cūpido
Libens capillum ſoluere
Flamea uirginem: quæ obnubere ſueta pudore
Regina deme prontuba.
Teblandum teneri: quæ conſcia ſola doloris
Venus decens ſolabitur:
Quæ nunc dura nouo neſeis cōmittere amoris

NONVS

Parabit illa pectora.
Tu modo quæ mando oculos delecta decoros
Reconde mentis intimo.
Doctiloquum charis iuuenem complexa lacertis
Fœcunda redde pignora.

His Hymenæo diutius uelut fescenina qdā licentia personantez
geminataeque erubri placuisse ratus maxima circūstantium multi
tudo Tritonides Dionenq; comitata digredit. & ad nos reductæ tā
dem Virgis studio pperatet cōcurrif. Verū tam puellæ : quæ De
asdnæ consecutæ pone forte cōstiterant: q Heroū populus : q itus
fus aduenerat: properabant. Illæ ut psallēdi materie discerēt: Hi ut
faci uultus memoriam recenserent. Nec mora. & ecce quadam sua
uitas intemperata: Aulicæq; dulcedinis cantus infonuit: ac melodiæ
ultra cuncta rerum oblectamina recinentez auditum mirantium cō
pleuere diuīum. Non n. simplex quidam & unius materia tinnitib;
modulatus: sed oīum organicæ uocum cōsociata permixtio quā
dam plenitudinē cuncticinæ uoluptatis admisit. Quo canore diuti
us circūstantium pectora deorūq; mulcente. Illæ egressoz pauloā
te turbæ aduentū Virginis præentes: ac tanti comitatus præambu
lare uisant: Sed non cassæ dulcedinis: nec sine aliquo sonori modu
laminis argumento: aut opere reuertunt. Nā Eratine Cypridis fi
lia: & hymeros Cupidinis assecutor. Itemque Terpsiche famu
litio Dione concinentez gratissime intrauere primum: Sed puer
monaliter sonabit. Post hos psallentes Pyto: Voluptas & Gra
tit: admixtis lyra uocibus; atq; ipsæ harmōicis dissultantes motib;
aduenere dextra leuaq;. Interea præcedebat nūerus Heroū crinito
rumq; sapientum: q omnes modulatione qdem leni: paruaq; uoce
qualibet dulcedine murmurantes: Sed alii laudes Deoz: hymnos
que q plurimi: Alii musicos tonos: quos mō cōpererant: retexebat.
Verum per medium quidam agrestes canorique Semidei: quorum
hircipedem Pandura: Syluarum harundinis enodis fistula sibi
latrix: Rurestris Faunum tibia decuerunt. Verum sequens Hero
um præclui enuit admiratione conuentus. Nam Orpheus Am
phion Arionque doctissimi aurata omnes testudine consonates fle
xanimum pariter reddidere cōcentum.

LIBER

Nam Trax: quoduti rumpere regna Heresi:
Quoq; suam meruit immemor Eu*i* dicent:
Quo cantu stupida tygridis ira tuit:
Quo fertur rabidas per domus feras:
Quo uidit rigidas glandibus ire comas:
Ismaros & sylvas currere monte suas
Carmine: quo Strymon continuit latices:
Ittanais uersis sape restatus aquis:
Quo impune accubuit rictibus agna Iupi:
Et lepus immitti contulit ora canis:
Hoc nunc permulxit: in sonuitque melo:
Accumulansq; magis carmina sacra Ioui:
Amphion rigido in corpore mentis iter
Quoq; dedit montes summere posse animas:
Quo sensus duris cautibus inseruit:
Et docuit rupes carmina uelle sequi.
Nam muros thebis dulcisonis fidibus
Præsidiumque dedit carminis arbitrio.
Sed nec Arionam marmota surda chelin
Tempere: extremam cum flagitaret opem:
Et h; indomiti dira procella noti
Spumea Scynai uerret ima maris
Delphinus totis sollicitauit aquis:
Et melicos cantus melica grata tulit.
O uere antistans numina magna Deum:
Quæ istorum laudes protulit Harmonia:
Quæ domitat herebum: marmota: faxa: feras/
Hac potuit rupes sensificate tonis.

Post hos honoratio fontigenæ: Virginū Chorus pegasa: tio
eis nectare diffuebat: q; Phrygii cuiusda pubide cicutis geminatis
interstictus omnes præcedētū suavitatū dulcedines anteibat.

Tadē intet Phœbū Palladēq; media Harmōia sublimis ingredi
tur. Cuius Sonorū caput auri corruscatis bracteis comebas: Caso
et tenuatoq; metallo rigens uestis: & oibus ad motū gressumq; ta
ta cōgruētia: tēperatūq; blādis leniter crepitaculis tynniebat. Cui
incepsim Mater Paphia: ut eam cōtigue sequebas: h; pulchris rosea

NCNVS

numetis ac libratis passibus moueref: Vix tamē poterat imitari.
Dextra aut̄ quoddam gyris multiplicibus circulatum: & miris du
ctibus intertextū uelut clypeum gestabat: quod quidē suis inuicē
cōplexionibus modulatū ex illis tibibus circulatis omniū modorū
concinētiam personabat. Leua autē Virginis q̄ plures ex auro as
similat̄ paruæq; effigies theatraлиū uoluptatū religatæq; p̄edebāt.
Vez ille orbis nō chelis: nec barbiton: nec tetrachordon apparebat.
Sed ignota rotunditas omniū melodiæ transcederat organorū. De
niq; mox ingressa: atq; eiusdē orbis sonuere concentus: cuncta illa:
qua dissona suauitas commēdarat: sielut mutescētia tacuerunt.
Ipseq; tune Iupiter: cælestesq; Diui superioris melodiæ agnita grā
ditate: quæ in honorē cuiusdā iguis arcæ ac flāmae insop̄ibilis funde
bas reueriti intimū pat̄imūq; carmē paululū in uenerationē extra
mundanæ oēs intelligēntia surrexerunt. Tūc Egerimion ineffabile
Virgo concludens ad loue; reuersa: aliis modulis numerisque no
ce etiam associata sic cœpit.

Tenunc astrifonum carmine Iupiter:

Quo gemmata poli uoluere sydera
Suevit lege rata sacra recursio:
Præfandum ueneror. quippe potissimo
Nectis sceptrifero sub diademate
Omnigenum genitor regna mouēs deū:
Mundum perpetuodum rotat ambitu
Mens: quam sydereo sufficiis impete.
Te nam flamigeri semina fomitis
Spargentem referunt astra micantia.
Tefoueant sacro munere lumina:
Terris purpureum dum renouant Iubar
Testata ambrosum splendificat diem
Sic tua noctis honos lampade menstrua
Auratis creuit præmia cornibus
Sub te palustrilucas luminat ignibus
Angais parrhasias difficiens feras
Sic solidi tenerum corporis ambitum
Tellus non prohibens axibus inditur:
Alternisque regit: & regitur polis.
Sic Nerea freti noscere limitem

LIBER

Sicque ignem superum lambere pabula
Ut nullis careant dissona litibus:
Atque ita perpes ament dissita uinculum:
Ut iemper metuant foedifragum chaus
Tu rector superum: tu pater optimus:
Complexuque pio sydera colligans:
Natos perpetuo corpore uiuidas:
Salutē nostra cui perficitur chelis:
His plenum omnia cui recinunt mela.
Iam uos uerenda quæso cali germina:
Quæ multiforme scitis cire barbiton:
Ariatu nostris fertē corda cantibus:
Miticilia sacra dum feruntur curiae
Mulcere uestrūm quæ uelim cōsortium
Iam uos uicissim proque lege numinum
Poiſ has ſonabit diſgregato plāſmate:
Suſque cunctos allubentes tonis
Deducet: urget: atque debet locis
Stimulosq; rursuz lene pernauſet melos.
Nunc igitur alma: quæ ſenatum lumina
Deum uerendo culminatis uertice
Biffena quis uos heſuſci numina
Kieus frequentēt: atque opinēt uictimis
Tame gemellis: quæ refulget caribus
Natura honoro protulit fastigio
Phoebea uero praferens uocabula
Pallas cotrusca ac deçens Latoia.
Lunare quippe hac uenit eonſortium
Phoetontos ardēs ſcadet axem Delius
Nunc uos pudici noſtra frātres culmina
Precabor ipſa: ne uerendes conſrahant
Vultus iugandis que ferēdis carmina:
Hymenque noſtrum inuehat fastidium
Pſallente plectro concinentur nuptiæ:
Fidibusque lux fescennina proderit.

Iam nunc blanda melos carpe Dione

NONVS

Durus quippe rigor cedit amori.

Nouit nam tenerum promete carmen
Ipsum Spumigenæ salum Cytheres:
Nerinaque chelis mouet camenam:
Dum conchis Galathæa personante
Nantes fluctigenas chorumque phorci
Flagrans cura trahit: ni ualibusque
Interstitiatus aquistriumphat ardor.

Iam nunc blanda Melos carpe Dione.

Durus quippe rigor cedit amori.
Carmen Menalla tulere pinus:
Percussaque modis sonat licæis
Sollers Archadia nemus cicuta
Pernix Semiferi puella panos.
Nam uersa in calamos sonat loquaces:
Quam dum forte deus premit labellis
Susppirat uelut oculis canorem.

Iam nunc blanda Melos carpe Dione.

Durus quippe rigor cedit amori.
Puer ipse ueriformis
Facibus studet Cupido:
Arcusque dulcinerues
Roseo ligans ramali
Feriato linquit arcu
Calamos parate Musa
In carminis leporem
Curam negat iagittis:
Tenerumque arundinetum
Nostru; in melos reliquit.
Nunc ergo corda mulcent
Vapor & canor iugati
Placet ac decet uicissim
Cantemus; atque amemus.

Iam nunc blanda Melos carpe Dione.

Durus quippe rigor cedit amori.

LIBER

Prudens pūella pulchra
Mater fuit Lacenæ
Illecta sed canore
Nescit dolum cauere.
Nam candidus nitidus
Clor inuolutus alis
Argenteis minorem
Plumis uidens decorum
Nec posse purpuratis
Nimium placere ocellis

Teneros ciere cantus:
Phoetontiasque Musas
Coepit repente ficta
Fraudem parans Senecta
Sic admouetur ori.
Roseumque circuacta
Rapit osculum puellæ:
Gremioque complicatus
Precium tulit pudoris.

Iam nunc blanda Melos carpe Dione.

Durus quippe rigor cedit Amori.

Carmen Lamiadeum
Lucis Diua secundæ
Sacræ prætulit astris.
Antrum quippe secuta
Linquens culmina cæli
Pastoralibus ardens
Palmarum dedi' cicutis:
Pulso & luminis auro
Pandit septa balatum
Sordentique adoperta
Pratis gaudet amictu.
Actunc consicia noctu:

Pascit monte capellas
Spectans sydera mundi
Mage percrepat flagello
Nec curare Deorum
Pensa aut ferre susurros
Illex carminis ampli
Aegram cura coegit.
Temnit noctis horrore;
Prafert antra subulci
Rupe & dura quiescit:
Et post regna Tonantis
Stramē dulcius herba ē.

Talibus Harmoia carmibus oblectati oēs: permulsique Diui. Nec minor quippe ex fidibus suauitas q̄ uocis modulamine resultabat. Denique qua industria comparatum: quibusue assequendū ediscē dumq; opibus uigil cura repromittat: ut in tam dulcē e blanditā q; molliciem intima mentium liquefacat affectio: Ioue admirante diiq ritur. Actunc Virgo: cum artis præcepta a se expeti examinadæ eruditionis intentione cōspiceret: paulum melicis tēperans exhortā te quoq; Delio Palladeque sic coepit.

Iam pridem qdem exosa terrigenas & fastidiosa mortaliū cæli
orbes stellantes incutio: In quibus artis præcepta disseitate prohibi
tum. Cum melodiā omnisonis conuenientem pulsibus medulorū
machinæ obeuntis ipsa rapiditas . & concinat & agnoscat. Sed quo'
niam emersa terris Virgo nuptura uāescētia intercapedinata proli

NONVS

xitatis obliuia iam supero debet uigore discutere: iussa percurram.
Si prius ingratæ mortalitatis cōmoda repediata recenseam. Dū me
quippe germanam: gemellamque eælo illa incogitabilis effigientiæ
genitæ immensitas: Sydereæ reuolutionis excursus: atq; ipsa to
tius molis uolumina comitata superos incitosq; fulgores modis as
socians nūeros non reliqui. Sed cum illa monas intellectualisq;
lucis prima formatio aias fontibus emanantes in terrarum habitacu
la rigaret: moderatrix earum iussa sum demeare. Deniq; numeros
cogitabilium motionū: totiusq; uoluntatis impulsus ipsa reru; dis
pensans congruentiā temperabam: Quam rē debere mortalibus uni
uersis Theophractus laborauit. Pythagorei autē docuerunt feroci
am animi tibiis aut fidibus molliētes cum corporibus adhaterent ne
xum feedus aiarum. Mébris quoq; latētes intersererū numeros non
contēpi. Hoc etiam Aristoxenus Pythagorasque teatantur. Deni
q; benignitate largissima sensim ipsam notionē mea obiectatiōis ape
tui. Nam fides apud Delphos per Deliacam cytharam demostrauit
Tibiae per Tritonidam nostri comitē: Mariyamq; Lydium sonue
runt. Calamos Mariandini & Aones in laudes inflauere calestiū.
Pandutam Aegyptios attēptare permisi. Ipsiſq; me palioralibus fi
stulis uel cantus auium: uel arborum crepitus: uel iuſurros flumi
num imitantibus non negauit. Spaltas chordacistas: Sambucus Hy
draulas per totum orbē ad cōmodū humana utilitatis inueni. Per
me quippe uestrum hoies illexerū iuccurium: Iraſq; inferas per me
ēt seduere. Quid q; bella uictoriaq; undiq; meis cantibus conqui
site. Nam Cretes ad Cytharam dimicabant. Lacedæmonii ad tibi
as: Nec aggrediebant fīta proeliorum: priusq; illis contingere litař
Musis. Quid Amazones! nōne ad calamos arma tractabāt? Qua
rū una: quæ concipiēdi studio uenerat: cum Alexandrū salutaret:
donata tibicine ut magno munē gratulata discessit. Lacedamo
nios in Græcia. In Italia Sibaritas tibicides ad prælia præire q; nesci
at! Tubas nō solū Sonipedes atq; bell'a: Sed agonas acuerū: certamē
q; mētrorum nunc quoq; compertū. Quid pacis munia! Nō ne no
stris cintibus celebrata! Gracarum quippe urbium multa ad ly
ram leges: decretaq; publica recitabant. Perturbationibus animorū
corporeisq; morbis medicabile crebrius carmen insonui. Nam fre
neticos Symphonia resanauit. Quod Asclepiades quoq; medic⁹ imi
tatus: Cum consulentibus urbium patribus plābis inconditæ uul

gus infremeret: Seditiones accensas crebrior cantus inhibuit. Ebri os iuuenes: perindeq; improbius petulantes Damon unus e sectato ribus meis modulorum grauitate perdomuit. Quippe tibicinē spō deum canere iubēs: temulētæ perturbatōis demētia; infregit. Quid afflictionibus corporeis: non ne assidua meditatione succurrif? Fe brem curabant: uulneraq; ueteres cantione. Asclepiades ite; tuba surdissimis medebat. Ad affectiōes animi tibias Theophrastus ad hibebat. Ischiadas quis nesciat expelli aulica suauitate! Xenocra tes organicis modulis lymphaticos liberabat. Taletem cretensem cytharæ suauitate compertum ē morbos ac pestilētiā fugauisse. Ierophilus ægitorum uenas i hythmorū collatione pensabat.

Animalium uero sensus meis cantibus incunctāter adduci saltem Thracius Cytharista perdocuit. In quo non fabula: s; ueritas glo riam procreauit. Vnde. n. cerui fistulis capiuntur. Pisces in stagno Alexandriae crepitū detinētur. Cygnos hyperboreos cytharæ can tus adducit. Elephantes indicos organica permullos detineri uoce compertum. Fistulis aues allici comprobatum. Infantibus crepita cula uagitus abrumpere. Fides delphinis amicitiam hominum per suasere. Quid cantibus allici disrumpi que serpentes. Glande, fe runt messesq; transire: manes cieri: lunamq; laborāf. Non ne ipsius uetus statis persuasione competitum? In Lydia nympharum insulas dici: quas etiam recētior asserētum Varro se uid; sletestatur: Quæ in medium stagnum a cōtinēti procedētes cantu tibiatū primo in cir culum metæ. Dehinc ad littora reuertunt. In Attico littore mare cytharam sonat. Megaris saxum ad iectum pulsus cuiuscūq; fidici nat. Possem innumera mortalibus a me collata percurritere: ut nō me terras fugiēdi studio reliquisse: sed ingrata humanitatis ignau iam uiderer iure damnasse. Sed iam ad artis praecepta desilia: ut nupturæ Virginī promissum munus impendam.

Quid sit officium Musicæ.

Et quoniam officium meum est bene modulādi Sollertia: quæ rhythmicis & melicis astructiōibus cōtinetur. Prius de melicis dis fertabo. Dico quicquid rite sonuerit: aut Tonum eē: aut Hemitonium: aut quartam partem toni: quæ Diesis appellatur. Verum Tonus ē spacium cum legitima quantitate: qui ex duobus sonis diuersis inter se inuicem continetur. Hemitonium dicit: qd' toni me

NONVS

dium tenet. Diesis uero distantiae sunt tres. Nam prima breuior; quæ tetartemoria nominatur: Ex eo & quartam partem toni recipiat: Enarmonios quoq; dicitur: propterea & Enarmonion modulā di genus per hanc maxime dimetimur. Secunda ab illa maior ē. Nam tritemoria nominatur: quoniam habet partē tertiam toni. Itē q; Cromatice appellatur: quod cromaticum modulandi genui per ipsam fndit. Tertia uero hab; toni tertiam partē: ac cum diam tertiae. & uocatur hemiolia & harmonia diuisio: quoniam hemiolii modum compleat.

De tropis.

Tonus igitur idem plerūq; appellatur & sonus: Vix soni sunt per singulos quosq;: ac per omnes tropos nūero. XVIII. Quoru; pri-
mus dicitur apud Gracos προσλαμβάνομενος. Apud Romaos
uero: quia eadem uoce uti Summus Iuppiter itatuit: idem dicitur
acquisitus. Secundus ὑπάτη ὑπατῶν. hoc est principalis principi-
pium. Tertius παρυπάτη ὑπατῶν. i. subprincipalis principali-
um. Quartus ὑπαγόν διάτονος. i. principaliū extēta. Quin-
tus ὑπαγή μεσων. i. principalis mediārum. Sextus autē παρυπά-
τη μεσων: quod est subprincipalis mediārum. Septimus μεσων
διάτονος. i. mediae extēta. VIII. μεσων. hoc ē media. IX. τρίτη
συνχειγμένων. i. tertia coniunctarē. Decimus συνχειγμένων
διάτονος. hoc est coniunctatum extēta. Undecimus γνήθου
χειγμένων. i. ultima coniunctarum. Duodecimus παραμέση.
hoc ē prope medium. Tertius decimus τρίτη διεχειγμένων. i.
tertia diuisarum. Decimus quartus διεχειγμένων διάτονος.
quod ē diuisarū extēta. Decimus quintus γνήθη διεχειγμένων.
idest ultima diuisarū. Decimus sextus τρίτη ὑπερβολέων διάτονος.
hoc ē excellētiū extēta. XVIII. γνήθη ὑπερβολέων. i. ultia excellē-
tiū. Hi sunt igit̄ soni: q; modulationē apte & cum rōne componūt.
Constat autem omnis modulatio ex grauitate soni uel acumine.
Grauitas dī: quæ modi quadā emissiōe mollescit. Acumen uero:
qd' in aciē tenuatā gracilis & recta modulationis extendit.

De Symphoniiis.

Ex supra dictis itaq; sonis: qui & singulis & omnibus tropis rite
conueniunt Symphoniae tres: Quarum prima est διετεοσύνη.
quæ latine appellatur ex quatuor. Et recipit Sonos quatuor:
Spacia tria: Productiones duas & dimidiam. Soni enim duo

Liber

tonū faciunt. Nam sonū. i. tonū productionē vocati. Est autē
hemitoniorum qnqz: quæ ad productiones plenas & integras media
tenus ualent: die Ieron. x. Diesis uero interpretatio ē: si cut supra di-
xi: quarta pars toni. Sed hæc Symphonía ē in epitrīti ratē. Epitri-
tus autē dī: qui & numerū ternariū hēt: & triū tertiā: qd' est un⁹:
ut sunt. iii. ad. iii. Alia Symphonía qnaria ē: & dicit δια πέντε: at
que constat sonis quinqz: Qui inter se. iii. spaciis diuidunt. Pro-
ductiones hēt. iii. mediumqz præcidit: hoc est tonostres ac mediū:
hemitonias. vii. Diesisqz. xiii. atqz hemiolii possidet rōne. Qua for-
ma & eundē numer⁹ circa collata detinet: & eius mediū: ut sunt. iii.
ad duos. Tertia δια πασῶν: quæ ex oib⁹ dicit. v. sonos tecipit:
spacia. vii. pductioē sex: hemitonias. xii. Diesis. xxiii. atqz cō-
itat ex rōne diplasia: hoc ē dupli. Tropi uero sunt. xv. Sed pri-
pales. v. qbus bini cohæret. i. Lydius: cui adhærent ὑπερλύδιος: &
ὑπολύδιος. Secundus Iastius: cui sociatur ὑποιάζιος & ὑπεριά-
ζιος. Itē Aeolius: cum ὑποαιολίω & ὑπεραιολίω. Quart⁹ Phry-
gius cū duob⁹ ὑποφρυγίω & ὑπερφρυγίω. Quintus Dorius cum
ὑποδόριο & ὑπερδόριο. Vix iter hos tropos ē quadā amica cō-
cordia: qua sibi inuicē germā sūt: ut inter ὑποδόριον & ὑποφρυ-
γίον: & item inter ὑποιάζιον & ὑπολύδιον. Itē cōuenies apta-
qz r̄nsio inter ὑποφρυγίον & ὑποαιολίον: q̄ tātū duplices copula-
tur. Media uero grauior⁹ tropoz: his: q̄ acutiores sunt προσλα-
βανουμέν. v. sūt Vix tropi singuli quoqz tetrachorda faciunt q-
na. Tetrachordū autē est affectio quadā sonor⁹. iii. per ordinem eō
positoz: quoqz extremi sibi debeat cōuenire. Sed hæc posteri⁹. Nūc
ad inchoamētoz ratū ordinē redeāus. Prædcā. n. iō primo dcā sūt:
ut altius tenerentur.

De. iii. Generibus Musice.

Primo q̄ppe cū Hypasius ex or̄b⁹ harmōia mortalib⁹ diuulgaret:
Tria tantum ei genera putabantur. ἴδικόν. ὑπεργάζικόν. ἔξαν
τελτικόν. Quod ē ἐρμηνετικόν dī. Et ἴδικόν ē: qd' ex perseverā-
tib⁹ & similib⁹ cōsonabat. i. sono: nūeris: atqz uerbis. Sed quæ ex his
ad melos pertinēt harmōica dñatur: quæ ad nūeros rhythmica: quæ
ad uerba metrica. ὑπεργάζικόν ē quidā materia tractus efficiens
exercitium eius: Cuius itidē tres partes. i. μελοποιία. λέξις. πλο-
κή. ἔξαν τελτικόν at ad expositionē pertineat uides. & hz partes. iii.

NONVS'

ὅργανικόν, ὁδού, ὅπτορπτικόν: τὰς οἰστὶ τῶν ὄργανων ὁρός.

Nunc de prima uoce uelut de sonitus totius patente dicemus.

De Voce.

Omnis uox in duo genera diuidit: Continuum atque diuisum. Continuum est uelut iuge colloquum. Diuisum: quod in modulatione seruamus. Est & medium: quod in utroque permixtum. ac neque alterius continuu[m] modu[m] seruat: nec alterius frequetis diuisio[n]e praecidit: ut pronunciandi modo carmina cuncta recitantur. Horum illa: quam in diuisas partes: certasque deducim[us] dialektica nominat: & ei[us] parti[bus] que Harmonica uocat: aptanda est.

De septem partibus Harmoniae.

Quae quidem Harmonica habet partes disputationis septem. Primum de sonis. Secundam de spaciis. Tertiam de Systematis. Quartam de Genere. Quintam de Tonis. Sextam de Comutatiōibus. Septimum de Modulatio[n]e: quam Melopoeiam uocamus. Ac prius de Sonis: ubi artis est elementum.

De Sonis.

Sonus qui p[er]petuā apud nos loci est: quod in Geometricis signū. In Arithmeticis singulū. Phthongos sonos dicimus. Vix phthonus dicitur uocis modulatae particula una intentione producta. Est autem intensio: quā dicimus. Ia sim: in qua uox persistit ac perseverat. Sonus phthongus uel speciatim uel generatim appellat. Sed generale uocabulum habent & specialia: quae δύο γένη graia uoce prohibetur: Ut si quemadmodū nobis scribendum sit: cogitemus. Ita haec uirtus phthongi docet: quid uel acuminis exeramus: uel lenius remittamus. Verum ex his alia faciunt: alia patiuntur. Faciunt intensio uel remissio. Patiuntur acumen & grauitas. Productio autem est: hoc est επίτασις: uocis comotio a loco grauior in acutum locum. ἔτει: 15 uero contra. Nam ab acuminis culmine in graue quodam: serumque descendit. Fit autem soni grauitas: cum ex intimo quidam spiritus trahitur. Acumen uero ex superficie oris emitatur. Sunt igit[ur] innumerabiles soni: sed sp[eci]aliter per singulos Tropos xxviii. tantu[m] poterunt conuēite: quoque nomina superius meoraui. Quorum prior est acquisitus: quod ideo tali no[n]cupat. quoniam eorum: quae tetrachorda nominantur: nulli omnino consentit. Sed ex tripli uelut acquisitus accedit propter consortium media: cui concinere consuevit: qui acquisitus uno tono: a principali principalium

LIBER

separatur: quæ principalis principalium: quia prima in tetrachordio collocatur: quasi cuiusdam rectoris nomen accipit. Subprincipalis denique dicitur: quæ principali subiecta coniungitur. Principalium uero ἐναρμόνιος: & χρωματικός: quam nos uix forsan recte colorabile memoramus. Et ideo hoc nomen accipit: quia inter principales colores album: tettumque quicquid interiacens inuenitur: colorabile graia significatione perhibetur. Ergo enarmoniū cromaticus. Itemque diatonus: quam extenta; dicimus; indicia sunt generum modulandi. Multiplex quippe tetrachordorum ratio sic firmatur. Principalis autem mediarum: quia prima est medii tetrachordi: ideo id nomen accipit: Cui subnexa subprincipalis mediariū esse dicitur. Denique reliqua tres sui similibus obedient. Diētum uero hoc tetrachordum mediarum: quia in medio locatum est inter principalium tetrachordum & tetrachordum coniunctum. Post supradictas autem: quæ sequitur: media no[n]atur: quæ ideo media dicitur: quia tam gravis modi finis ē: q[uod] in tropis oībus futu[r]i acumis caput. Atque ipsius quodammodo uinculo tā gravis modulatio: q[uod] acuta cōnectis: Ut in Lydio mō: ubi rectū lota ē. Verū post mediā extendentē hemitoniu[m] coniunctarū erit tertia: quæ in eodez modo: id est Lydio litteram pro nota hēbit. Post hāc illā: que a nobis superius expressa sunt. tres sequentē ἐναρμόνιος χρωματικός: & διάτονος: quæ & παρανήση dī: quā latie pene ultimā perhibēus. Postq[ue] ultima sociatur: quæ ideo dicta est coniunctarum ultima: quia in hoc tetrachordo finem tenet. Q[uod] autem tetrachordum coniunctarū ideo dictum: quia media ipsi: quæ perfectā Symphoniam prima cōpleteit: adiungitur: ac producente media sequentem tonū. Ille: qui sequitur Sonus παρανήσης nominatur: q[uod] hunc satis proximum sonus adiunctæ modulationis offendat. Dehinc diuisax Octaua: quæ plenum Systema Diapason finit. Vnde diuisax: tertia perhibet. Post hāc soni cateri consequuntur. Sonus uero diuisarum ideo hoc nomen accipit: quia uno & dimidio tono a mediū fine diuelli. Post hoc tetrachordū excellentiū collocatur: Quod ideo excellens nomen accipit: quia in singulis tropis in oī acumen erigit. In singulis modulationibus fastigiatur. Horum igitur sonoru[i]: i. phthongos sunt. Alii: quos consistere & perseverare necesse ē: Alii uero sunt uagi. Denique alii βαρύπυκοι noīant. Alii uerū κύκοι perhibent. Spissū uero dī trium sonorū cōpositiua quadā q[uod]litas.

NONVS

Sixtū πυκνοὶ sunt: qui uelut regiōes p̄t̄mas sp̄issi retentant ὅτε ὁ πυκνόi uero q̄ media possidet ὁ πυκνόi q̄ ultia tenent ὁ πυκνόi: qui impositionem sonorum triūm: q̄ sunt sp̄issi: nullo generi aut lege iunguntur. Stantes autem perseverantesq; dicuntur uel ἀπυκνεῖ uel δεξιὸς πυκνόi: q̄ ueluti quandā sp̄em & formā sibi principalium vindicabunt. Ideo autē a quās dā Seatarii noiantur: quia diuersas extēs recipere nō possunt. Alii autē uagi & errantes habent: quia interdum largiora: interdum minora spacia receperunt. Sed hi alii πρ̄p̄n̄t̄tois δές: alii λιχ̄ν̄tois δές vocat. Vix primi iō sic dicunt q̄ itatim prioribus subiectantur. λιχ̄ν̄tois δές dicuntur a digito: quos Minister artis ad cantus singulos mouet. Est autē primus a pollice. Hui uero alii sibi inuicem congruit: Alii discrepant & refulant. Sed illi quoδ̄ p̄ovoī: quia sibi inuicem cōiunguntur. Διάφοροī autem: id est dissentientes sunt: Qui cum percussi fuerint: inuicem discrepant. ouδ̄ p̄ovoī: qui uocis quidē aliam significationē gerunt. Eunā tamen impetum seruant. Sunt autem & alia sonorum diuersitates. Et prima quidē per intentionē: Ut aut acumine: aut grauitate dissentiat. Secūda per spaciōz̄ perceptionē: Cū uni aut pluriibas cōiungit spaciis. Tertia per coniunctionēz Systēatis: qđ aut unū aut plura recipit. Et qđ p̄ ea mōrē dī kārēθōz. Alium q̄ p̄e motē acuta significant: aliū grauiora. Nūc iam de Diastematis disserendum.

Quid sit Diastema.

Diastema ē uocis spaciū: quo acuta & grauior includitur. Sed in Diastemate alia breuiora: illa quæ sunt in Diesi Enarmōnia. Maiora uero sunt: quæ per singulos tropos bis ex eibus faciunt: quo nihil maius in tropis possumus inuenire. Atq; in spaciis alia sunt cōposita: alia disiuncta atq; Asyntheta. Et cōposita sunt: quæ per ordinē carent. Incōposita autē: quæ ex diuersis sibi inuicem copulan tur. Itēz alia logica: alia aloga mēorant. Ac rōnabilitia illa sunt: quoz̄ consensus possumus p̄estare rōnem. Irrōnabilitia: q̄bus nō subeit ratio. Item alia conibentia: Alia discrepantia. Tuncq; alia Enarmōnia: Alia Chromatica: Alia diatōnia. Item alia Archia.

Alia Perissa. Sed primi æqualia: secunda excurrentia memora bo. Verum inæqualia sunt: quæ in aquas partes poterunt separari: ut toni i duo hemitōia. Perissa at: quæ i tria hemitōia discernuntur. Deinde alia diastēata spissa: Alia rariora. Spissa sc̄ quæ per diesis colliguntur. Rariora: quæ tonis. & i his alia sibi cōgruūt: alia discrepant.

LIBER

Sed discrepantiū nimia multitudo. Conuenientia uero pet singulā
lostropos sex sunt. i. Diatessaron: quod ē de. iiiii. dicimus. Diapente:
quod de q̄inq; Dehinc Diapason: quod ex oībus cōtinetur. Iiicē
ēt: quod ex oībus & ex. iiiii. constat: uel ex oībus & ex. v. uel bis ex
oībus: quod bis Diapason dī. Sed illud: qđ Diatessaron: hoc est ex
iii. dī: recipit sonos. iiiii. spacia tria. tonos. ii. & semis. Hemitonia. v.
Diesis uero. x. & ē in Epitriti rōne: ut sunt. iiiii. ad. iii. Diapēte: qđ
ex. v. ē: sonos recipit. v. spacia. iiiii. tonos. iii. & semis: hemitoia. vii.
Diesis bis septē. Et est in hemiolia rōne: q. iii. ad. ii. Diapalon au-
tem sonos habet octo: spacia. vii. Tonos. vi. hemitonias duplicat.
Diesis quadruplicat: atque in diplasia ratione uersatur: Quā est. i.
ad. ii. Quod uero ex omnibus & ex. iiiii. dicit: Sonos ē. xi. spacioz
x. Tonos hēt octo & semis: hemitonias duplicat. Diesisq; predicta
ratione multiplicat: & est in diplasi & diametri regula: ut sunt. viii.
ad. iii. Quod uero ex omnibus & ex quinque constat recipit so-
nos. xii. spacia. xi. tonos nouē & semis: hemitonias geminantur. Die-
sis tetraplantur. Et est in triplasia ratione: ut. iiiii. ad. xii. Quod dis-
Diapason dicitur: habet sonos. xv. spacia bis septena; tonos. x. ac. ii.
hemitonias duplicata. Diesis. xlviii. atq; est in tetraplasi tatiōe: ut
sunt. xii. ad. iii. Est autem tonus in epogdoi ratione: ubiq; diesim i
enarmonio debemus accipere: quā est in quarta particulatione.
Nunc quid sit Systema perhibendū. Quid sit Systema.

Systema ē maginitudo uocis ex multis modis cōstans: quā l;
multa diuisionū genera recipiat: tamē quia eadē in diaestate me-
moraui: prætereo. Sunt autē absoluta & perfecta Systemata nume-
ro. viii. Et primū ē: quod ab aequisito: que; προσλαυθανόνεον
dicimus: ad medianam: quē mesen diximus: oē conficit. Sed m quod
a principali principaliū in parameson usq; distendit. Tertiū: qđ
ab extenta principaliū usq; induisarū tertiuū iungit. Quattuū: qđ
ab extenta principaliū usq; induisarū diatonū profert. Quintū:
quod a principali mediariū in neten diuisarum usq; progredit. Se-
xtūm: qđ a subprincipali mediaz in tertia excellentiū trahitur. Se-
ptimū: quod a mediariū extenta in excellentiū diatonone exurgit.
Octauum: quod a media excellentium in ultimum ducitur.

De Generibus Tetrachordorum.

Quib; excursis Genera Tetrachordorū: modulādiq; discutit
ram. Tetrachordes ē chordarū cum certa qualitate diuisiō. Ge-

NONVS

nera modulandi sunt tria. ēvāpūov. xpōua. dītovov. Enarmoniē quidem dī: quod pluribus spaciis & angustioribus separat. Diatonon uero: quod tonis copiosum. Chroma: quod de hemito, nūis componitur. Sicut. n. quod inter album: nigrumq; est: color dicitur. Ita hoc chroma: quia inter utrumq; est: nominatur. Enarmonion quidem: cum ab immutabilibus sonis cingitur: modulatio in obediens in acumen per diesim & diatonon incompositum. In grauem uero sonum a contrario modulario tota summis. Chroma at hoc mō melos accipit per hemitoniu & hemitoniu: & tria hemitonias: quae incomposita prouenient. In graue uero ex diuerso recurret. At uero Diatonu; ipsiis contentum sonis in acume quidem ita accipiet modulationē: ut per hemitoniu & tonu & tonu modū integrū compleat. At uero grauiorē per contrariū ordinē persequet. Sed nunc maxime diatono uitimus: sed horum alia modulatur per Agogen. Alia per Plocen. Per agogen ē: cum per ordinem sonus sequitur. Plocē autem dicitur: cum diuersa sociamus. Ex hinc in modulando alia Euthia dicitur: quod est recta. Alia anacāptos: quod est reuertens. Alia perifereſ: hoc ē circunſtans. Euthia ē: quæ a grāi in acumen erigitur. Anacāptos: quæ econtrario defieit. Periferes quæ ad utranq; aut cōmodas: aut seruit. Sed cum tetrachordoru; quos quadrifidos appellamus: diuisiōes innuerabiles sint. vi. sunt notæ. Enarmonia una: Chromatis tres: Quarum prima: quæ molliſ ac soluta. Secunda: quæ hemiolia est. Tertia: quæ ē Tonias. Diatonicæ duæ: una molliſ: altera robusta. Et modos quidem accipit Enarmonia a Tetartemoria Diesi. i. toni parte quarta. In illud uerot: quod mollius diximus: per Tritemoriam Diesim copulatur. Ipsu; uero Chroma Hemiolio fit ab Hemiolia Diesi: quæ sit enarmonia. Sed nunc de Tonis.

De Tonis.

Tonus est spaciū magnitudo: qui ideo Tonus dictus ē: quia per hoc spaciū ante oēs prima uox: quæ fuerit: extendit: hoc ē de nota qualibet in notaz: ut a media in paramesen: ut est in Lydio. Si alota directo in suam iacens signa concurrant. Verū quia hemitonias Diesisq; quid uel quantæ: qualesue sint: docui: Tropoꝝ etiā nomina numeriq; mōstraui: Nūc de tetrachordis eloquāur. Nam singali qnq; tropi tetrachorda qna custodiūt: Sicut superi quoq; notaui. Verum horum extremos sibi aptandos esse non dubium ē. Tetrachordum qppē ē quatuor sonorum in ordine positorū

LIBER

congruens fidaq; cōcordia. Sūt aut̄ tetrachorda principaliū media
rum cōiunctarū separatarū excellentiū. Et primū tetrachordū: qd̄
est grauius incipit a principali principalium: & desinit in principale
mediarum. Vez; principaliū & mediariū connexū: quod cōiunctarū
uocat: erit tetrachordū a media in netē cōiunctarum. Atq; ab his
diuisum longeq; discretū: quod ē quartū diuisarum a submedia
in netē separataꝝ usq; coniungit. Quod autē ex diuersis cōiunctū
eit: in acutiorē sonū & qntū excellētium p̄fertur. Sed de tetrachor-
dis fatis dictum. Nunc de pentachordis uideamus.

De Pentachordis.

Ac similiter hæc quoq; &. v. ē non dubium ē. Primum iḡ
quod ē grauius principaliū ē dicimus: quod incipit ab acq̄sito:
& in principali mediaꝝ terminatur. Sequēs in acumen eiusmodi est.
Et constat a principaliū extēta in mediariū illam: qna in lydio
Iota restum hēt. Tertium aut̄ coniunctarū ē: quod a mediariū
extenta in ultimā coniunctarum ducitur. Quartū uero: quod per
diuisiōnē est a media in tertiam diuisarum conneclī solet. Quintū
in acumen erigitur: atq; nete excellētium terminatur. Hæc: quæ di-
xi: artis nostræ doctissimis approbantur. Nā non sum nescia assere:
re: quadam tetrachorda ab hemitonis initia posse sortiri. Quod est
in modulatione diatonica situm. De qua superius multa dixi. Sa-
ne notum atq; intimatum uelim acq̄situs in oībus quidē aliis col-
locari. In his autē: quæ non per sonos fiunt: in tetrachordis fieri nō
posse. In his. n. semper ab hemitonis principia ducuntur. In aliis
autem: quæ pentacorda nominātur: nectamē modulationi subiiciū
tur: ut per sonos constare uideatur: apponit. Sed m. n. in his hemi-
tonium possimus ponere. Nunc de transitu modulantium.

De Transitu Vocis.

Transitus ē alienatio uocis in figuram alterā soni. Fit at̄ trāsit⁹
modis. iiii. Per genus abenatmonio: aut in chromate: aut in diato-
no: uel per systema. Aut a principali principaliū: Si forte in subpri-
cipalem: aut in aliud forte systematum. Aut cum de coniunctis ad
diuisas transitum facimus: uel per tonum: Cū a Lydio: uel i Phry-
giū: uel in alium tropū cantilēa trāsducitur: uel per medulatio-
nem: cum ex alia spē modulandi in aliam deslimus: Vel cum a ui-
rili cantilena transitus in fēmineos modos fit. De genere modulan-
di consequenter edisseram.

De Modulatione.

NONVS

Melopœia ē hītū modulatiōis effectā. Melos autē ē actūs acuti
aut grauiorū soni. Modulatio ē soni multiplicis expressio. Melo-
pœia spēs suat. iii. Hypatoides: Mesoides: Netoides. Hypatoides
ē: quæ appellat̄ : quæ per grauiores sonos cōstat. Mesoides:
quæ & λύτραί αυθικέ νοῖας: quæ tonos aquales mediosq; custo-
dit. Netoides: quæ & νομικός consueuit uocari: quæ plures sonos
ex ultimis recipit. Sūt et̄ alia distatiæ: quæ & tropica Mela dicū-
tur. Alia comiologica. Sed hæc captius p rebus subrogans: nec suas
magis poterūt diuisiōes asserre: Hæ autē spēs et̄ tropi dicunt̄. Dissem-
tiunt autē melopœia ipsæ modis pluribus inter se & genere: ut alia
sit enarmonios. Alia cromatice. alia diatonos. Spē quoq; q̄a alia ē
hypatoides. Alia mesoides. Alia Netoides. Tropis: ut Dorio. Ly-
dio uel cæteris. Ois tamen q̄ melos inchoat præcūctis Systema deb;
aduertere: dehinc sonos miscere atq; cōponere. Hac de. vii. partibus
artis nīra dixisse sufficiat. Nūc Rhythmos: hoc ē nūeros peritrīga-
mus; quoniā ipsam quoq; nīri portionē esse non dubium eit.

Quid sit Rhythmus.

Rhythm⁹ iḡ est cōpositio quadā ex sensibilib⁹ collocata tp̄ib⁹
ad aliquē hītū ordinēq; cōnexa. Rursū sic diffiniſ. Nūer⁹ ē diuer-
sor̄ modoꝝ ordinata cōnexio tp̄ip rōne modulatiōis inferuiēs per
id q̄ aut effērēda uox fuerit: aut præmēda: & q̄ nos a licētia modu-
latiōis ad artē disciplināq; cōstrīgat. Intet est tamē inter rhythmū
& Rhythzomenō. Quippe Rhythzomenō est materia nūerosꝝ. Nu-
merus at̄ uelut qdā artifex ad spēs modulatiōis appōit. Ois iḡ
nūerū tripli rōne discernit. Visu. audituq;: uel tactu. Visu sicut
sunt ea: quæ motu corporis colligunt. Auditu: cū ad iudiciū mo-
dulatiōis intēdimus. Tactu uero: ut ex digitis uēarū explorāus in-
dicia. Vez nobis attribuit̄ maxie in auditu uisuq;. S; Rhythoize-
te ē ars ois in nūeris: quæ nūeros quodā ppriæ cōuersiōis accipiat:
flexusq; legitimos sortias. Est quoq; distatiā iter rhythmū metrū
q; nō parua: sicut posteri mēorabo. Ed q̄a uisus auditusq; nūero
dicti sūt accederē: H̄i quoq; in tria itidē genera diuident: In corporis
motū. In sonos modulādiq; rōne: atq; in uerba: Quæ apta modis
rō colligarit: quæ cūcta sociata perfectā faciūt cātilenā. Diuidit̄ sa-
ne nūerus in orōe per syllabas. In modulatiōe per Arsim & thesim.
In gestu figuris determinatis: schēatisq; cōplet̄.

De. vii. ge-

Vez Nūeri genera sunt. vii. Primū detē, nerib⁹ Nūeror⁹.

u ii

Liber

potibus. Secundum de enumeratione uerbotū: quæ in numerū ea/ dere nō possunt: quæ rhythmoides. i. similia nūctis iudicant. Quæ q; trib' uocabulis discernunt: hoc ē Enrhythmō. arhythmō. rhythmoides. Tertiū de pedib'. Quartū de eoz genere. Quintū est: q; agogen rhythmicā noīamus. i. quo genere nūctus: modiq; ducant Sextum de cōuersiōibus. Ultimū Khythmopœia. i. quēadmodū p̄creatio numeri possit effingi. Quid sit tēp' Rhythmicum.

Primū igī tēpus ē: qd' in morē athomi nec partes: nec momēta recisionis admittit: ut ē in geometricis punctū. In Arithmeticis mo nis. i. singularis quadā ac iei ipsa natura contēta. Sed numer' in uer bis per syllabā: in modulatiōē per sonū aut spaciū: qd' fuerit singu late. In gestu incipiente corporis motū: qd' Schema diximus: inue riuitur. Atq; hoc erit breuissimū tēpus: quod infecabile memoravi. Cōpositū uero: qd' pōt ditidi. & qd' a primo aut duplū est: aut tri plū: aut qdruplū. Eatenus. n. tēpus oē nūcti pfert: atq; ei finis ē q plena rōnis ē terminus. Atq; in hoc numerus toni similis inuenit. Ut. n. ille per. iiiii. spēs: hoc ē Diesis diuidit. Ita hic ēt qtemaria tem porū modulatiōē cōcludit. De. iii. t̄pribus Numeror̄.

Sed eoz tēpoz: quæ ad nūeros copulant: alia sunt: quæ Enrhyth mica tempora nominantur. Alia: quæ Arhythmata. Tertia: quæ Rhythmoides perhibentur. Et Enrhythmica quidem sunt: quæ rōne certa ordinem seruant: ut in duplicitate hemiolio: uel in aliis: quæ alia rōne iungunt. Arhythmata sunt: quæ sibi nulla oīo lege consentiunt: ac sine certa ratiōē cōiuncta sunt. Rhythmoides uero in aliis numerū seruant: in aliisque despiciunt. Quotū temporū alia Τρογγύλα. hoc est rotūda perhibent. Alia περίπλεα. Et rotūda sunt: quæ procliuitus & facilis: q gradus cōdā ai q; ordo legitimus expedit: prcipitan. περίπλεα uero: quæ amplius q decet: moras cōpositæ modulationis innectunt: seq; ipsa tardiore p̄nunciatione suspendunt. Quid sit pes in numeris.

Sed tempoz: alia simplicia sunt: quæ podica ēt perhibent. Pes uero ē nūcti prima p̄gressio per legitimos & necessarios sonos iuncta. Cuius partes due sunt. Arsis & Thesis. Arsis ē elevatio. Thesis depositio uocis ac temissio. Sed pedū differētiae sunt. vii. per ma gnitudinē cū alios simplices: alios multiplices pedes ponimus. Et simplices quidē: ut est Pyrrhichius. Cōpositi uero: ut sūt peones: uel eoz pares. Et simplices qdem dicunt: qui tēporibus diuidunt

NONVS

Cōpositi at: q̄ in pedes ēt resoluunt. Alios uero Alogos: hoc est Ir rationabiles nominamus: Quorumq; ratio nulla p̄stas. Sed incō dita quādā cōpositio profert. Alia deinde differentia est: quā per diuisionē quārit qualis existit: hoc est ποῖα: cū uarie & multipli citer ea: quā cōnexa fuerint: diuidunt. Atque illa: qua simplices pe des esse multiplices nominamus. Alia ē: quā per diuisionē fieri con suuit. Septima: quā per oppositum fit. i. cū duobus pedibus ac ceptis: unus habet prolixius tēpus: qđ p̄cedit ex ordine. Illd' au tem tēpus: quod inseqtur angustius: uel cu; per contrariū ordinez tēpa p̄dicta uertuntur.

De. iii. Rhythmicis Generib⁹ &

Rhythmica uero genera sunt tria: quā alias Dactylica: Iābica: Peonica noīans. alias aequalia: alias hemiola duplia. Deniq; etiā Epitritus socias. Etenim unus semper cū sibi fuerit aptatus: ut aq; lis cōuēit. Tria uero ad duo numerus hemiolius ē. Duplex uero q̄ fuerit ad singularē geminā rōnē tam syllabaz q̄ tēposz h̄uat. Quatuor uero ad. iii. Epitriti modū faciunt. Sed quā aequalia diximus eadē dactylica eē dicimus. Deniq; in dactylico genere signa aq;li si bi iure nectunt. Vez ad alterū: uel ad numerz geminū duo uelut forte aq;licas numerosa decurret. Sequtur Iābicū genus: qđ dipla sium superi⁹ expressi. In quo pedū signa duplē rationē ad inuicez h̄uant: Siue unius ad duo: siue ad. iii. gemini: uel qcqd ad duplum currit. Hemiolii sane: qđ Peonicū mēoras: tunc ē: cū peduz signa hemiolii rōnē iusq; sectantur: ut ad duo. iii. sunt. Accidit aut̄ et in Epitriti rōnē s̄apē nūer⁹. Cu; pes in eo accipit. q̄ sit ad. iii. iii. Sed iā ad ordinē recurramus.

De Aequali Duplo Hemiolio &

Aeqle ē igī nūeri genus: qđ a di/ Epitrito Genete. semo usq; in. xvi. pedes procedit. Disemus autē appellatur pes: qui per Arsim & thesim primus cōstare dicitur: ut est Leo. Duplu; ue ro incipit a Trisemo. x. &. viii. autē syllabas in finē usque deducet.

Hemiolium sane ab Pentasemo dicit exordium. Impletur autem in. xv. numeris: Epitritus ab Eptasemo principiu; facit. xiii. similibus. i. ponēs: cuius difficilis est usus: Atque hos quidem oēs numerorum ordines ideo numerauimus: ut singuloru; leges per universa seruentur. Sed numerorum alii sunt cōpositi: alii incompositi: alii permixti. Et compositi e duobus generibus: uel pluribus cohaerent. Incompositi: q̄ uno pedum genere consistunt: ut sunt tetrasemi. Mixti uero: qui aliquando in pedes: aliquando in nume

LIBER

to accipere debetis. At uero eorum: qui compositi esse dicuntur: Alii per copulas: Alii uero per periodum colligantur. Etenim etiam quodcumque copula duorum pedum in unum est ascripta connexio. Qui indissimiles sibi positi esse uidentur. Periodus autem est pedum compositionis plurimorum: Quique dissimiles sibi impares sociantur. Dissimilitudinum sane differetia tres erunt: per magnitudinem: per genus: per oppositionem. Per magnitudinem: cum ex diuino: uel tetrastemo componitur numerus. Per genus: cum diplasium aut hemiolium simul iungimus: uel que ex pluribus aequaliter copulatur. Per oppositionem: i.e. per antithesim: cum aut primos diuinos ponimus: aut in sequentibus longe prioribus. Aut tetrastemos dilemis in sequentibus applicamus. Vix notum esse conueniet: unum est per dem posse sufficere ad complendam periodon: Si solus cateris in aliis inseritur.

De Dactylico genere.

Sed eorum: quae in pedem recidunt: Dactylicum genus primum est: In quo generi pedes incompositi vocabuntur. Qui numeri sunt quinque: id est Proceleumaticus. Anapestus. Spondeus simplex: & Spondeus maior. Ac Proceleumaticus quidem est: qui & positionem breuem & elationem breuem retinet. Utetur autem hic id est tetrastemo frequentius. Namque & diuinus haec: i.e. que duabus temporibus impletus Proceleumaticus quidem: sed brevior non infat. Ille uero maior est: qui ex. iii. brevibus efficitur. At uero brevior: id est diuinus Syneces uocatur: quia ipsa assiduitas & frequetia comprehendetis in inticem syllabarum nec magnitudinem aliquam: nec modum diuisa potestatis extendit. Ideoque eo raro uti decet: ne assiduitas brevis syllaba carnem ipsum: quod cum dignitate aliqua proferri oportet: incidat. In per mixtionem uero aliorum pedum: qui longiores ponuntur: deceter aptatur: ut illorum prolixas moram interuenienter sua celeritate compescat. Quare Proceleumaticus: qui ad numeros aptatur: quadrastemo exordium debet accipere. Anapestus: qui uocatur minor: accipi et elationem pedis unius temporis: positionem uero duorum temporum faciet. Monochronon quippe dicitur tempus etiam cum longa ponitur: Quae longa duo tempora recipere contuevit: Vel enim tria tempora simul brevia collocantur: Vel cum sunt. iii. numeros. Quae oia ad comparationem legae syllabarum computantur. Igne maior Anapestus elatione quidem suscipiet: quae Monochronos est dicatur. Positione-

NONVS

Dichronon h̄c mōstrat. Quare utriusq; t̄p̄is: qd̄ i positiōe fuerit
a quali sibi posito op̄z elatiōis geminū tēp̄ acc̄ per. Ita tñ ut utroq;
in sequētē tēp̄ par priori eē uideat. Quare Anapestus ἀπόνυμο
yos dactylicus a nobis esse dicitur. At tiero Anapestus: qui ἀπέ
λατονον nominat ex duab' breuib': quæ in elatiōe sint: & ex una:
quæ in positiōe sit: copulat. Simplex uero Spōde' erit: q ex pducta
camarsi q̄ thesi iungit. Maior uero dī: qui quaternariam non solū
elationē: sed positionē etiam uidetur admittere. Per copulam uero
duplices accedunt numeri. Quoniam alter ex maiore erit Iōnico: al
ter ex minore. Atq; ille: qui ex maiore procedit: cōstabit ex Spō
dāo simplici uel Proceleumatico: quem Dīsemum eē non dubium
est. Qui uero ex minore est: contrarium facit. Atq; hi quidē in Da
ctylico genere ponētur: Rhythmi incompositi ac compositi: q. vii.
numero omnes erunt. Dactylus igitur est dīctus: quia ordinē syllab
arum consimilē digito hominis informat. Anapestus uero: q̄a
per ordinē redeat surta. Pyrrhichius uero. i. proceleumaticus: q̄a
hic assiduus uel in certamine: uel in ludo quodam puerili. Sponde
us: q̄a plerūq; inferuit. Iōnicus sane ppter numerosq; inæqualē fo
num. hēt. n. duas longas: duasq; correptas. Quo pedum carmine
multi sape reprehensi sunt.

De Iambicis Metris.

Hec de Dactylicis satis. Nunc Iambica memorem̄s: In quo
genere numeri incompositi erant. iiiii. compositi per copulam. ii. At
uero per periodū sunt. xii. Qui igitur incompositi erunt: isti sunt
Iambus ex dimidia elatione: quæ breuis ē: & politiēs: quæ gemina
ē. Trochaeus ex dupli positione & elatione: quæ breuis est. Or
thius: qui ex tetralemi elatione. i. Arsī: & Octasemi positione cōsta
bit: ita ut. xii. tēpora hic pes recepisse uideatur: Atq; habet propin
quitatem quandam cum Iambico pede. Quatuor. n. primis tempo
ribus ad iambum consonat. Reliquis octo temporibus adiunctis.
Dehinc Trochaeus: qui Semanticus dicitur. i. qui e contrario octo
primis positionibus constet: reliquis in Elationem quatuor breui
bus artet. Cōpositi sane sūt: q̄ per copulas colligunt. Sūt at hi An
tibacchi: q̄ ex trochao deducit aū ipiciū. Fine at iambici termīas.
Qui uero Bacchius ē: a iambo principia fortitur. Atq; a contrario
his: quos diximus: pedibus aptabitur. Per periodum uero ē: quod

LIBER

uelut per se certam viam ptouenit. In hoc genere cum sint. xii. numero. iii. quidem per singulas periodos accipere doceſ. Vnu; iam bum ac. iii. trochæos. Ac de hisdem. iii. primum qdē: qd' iābu; habere mōſtraſ: Trochæus lābo denoiaſ. Qui uero rhythm' ſcd'm. Iābu recipiet a Bacchio: trochæo uocabit. Qui uero Iābu tertiu recipit: bacchi' a trochæo poterit noiaſ. Ille uero: q̄ q̄rtū admittit: iābu: appellat epitritus iābus. Eorum uero: q̄ ex uno trochæo fit: et Iambus a trochæo appellatur. Secūdus iambus a Bacchio dī: aut certe bacchius a iābo noiaſ. Qui uero quartū recipit trochæuz: epitritus trochæ' appellat. Octo uero &. iii. de his: quos. xii. dixim': per periodū illi eē dicunt. Qui binos trochæos atq; lābos per Pyr rhichiū ſuāt. Atq; ille primus trochaicos recipit: duplex bacchius a trochæo eē dī. Qui uero ſecūdos iābos hēbit: duplex bacchius a iābo noiaſ. Cū at trochæi medio collocantur: trochæus medius iūre diceſ. Cum autē in medio iambi: medius iambus uocatur. Oēs uel q̄ incōpositi per periodō: uel q̄ per copulā colliganſ: Rhythmi xviii. numerati ſunt. Sed iambus dictus ē ab eo: qd' iāu&iāv Græci detrahere dixerunt. Et hoc carmine qbusq; ueteres detrahebat. Itē hoc nomē est ab eo: q̄ uenenum maledicti: aut liuoris iſfundat. Trochæus uero ab eo dictus: q̄ celerē reuertionem faciat ueluti rota. Orthius propter hōestatē positiōis ē noiaſ. Dematicus ſane: qa cum ſit tardior tp̄e: ſignificationē ipsaz p̄ducta & remanētis ceſſatiōiſ effingit. Bacchii uero ſunt dicti: q̄ bacchicis maxime ſoni congruunt. Hisq; Bacchi ludus ē: q̄ in illis carmībus aptat.

De Paonico Genere.

In eo uero genere: qd' paonicū noiaſ: incōpoiti duo rhythmī cē dūtūr. Quoꝝ alius Paon διπλάσιος appellatur ex longa positio ne & lōga elatione. Ac alter Paon Epibatis. i. i theſi dupliči positio ne producta: & arſi lōgioſ ducit. Hi ſunt Paonici generis numeri: quos incōpositos eē prædiximus. Neq; uero per cōiunctioneſ: hoc est συγγρ̄v. neq; per periodum in iſto genere Rhythmus accet det. Inde διπλάσιος qdem dictus ē. i. quaſi duplicita mēbra diſcretat. Epibatos at: qa mēbris ueluti utēs. iii. &. iii. diuersitatib' eo i pulatur.

De Permixtis Generibus.

Vix hac genera cū permixta fuerint ſpēb' nūcꝝ: prima ſpēs

NONVS

erunt iste: quæ Docimina nominant. Ex quibus pri^o quod fuerit
hac lege cōponis: ut sit ex Iambo & Peone: quia διατόνη uocatur.
Hūc διάτονον posteriores graci cognoscantur. Scđa ē spēs: quæ
ex Iambo dactylico & peone cōstante mōstrat. Qui aut̄ deducti nu
meri nominant: ppter assiduum & cōpositū sonum appellari uident
Fiant at numeri: q̄ & psodiaci uocant. Quoru^z alii per ternos pedes
fiant Pyrrhichio. Iábo & Trochæo. Alii uero. illi. ut his. iii. pedi
bus Iábus prim' aptes. Alii uero ex duob^z Syzygiis. i. copulis Bac
chii & Ionicis. πόνον ονος cōstante cōsueuerut. Sunt fane: q̄ et irrō
nabileseē dicunt: quos analogos uocitamus: quos et̄ choriōs appel
lare consueuimus. Sunt aut̄ nūero. ii. quoꝝ alter Diābi figura reſ
spicit. & cōstat ex elatione: quæ longa ē: & duabus positiōibus. Et
nūero qdē est ad dactylū similis. Partib^z uero ad numerū Ionicum
iungit & Iabicinū. Alius uero ē numerus: q̄ trochaides noīat. i. q̄
figurā quandā: spēmq; trochæi hīc uide ex elatiōibus geminis &
loga positione cōsūens per contrarium prioris effectus.

De quinq^z speciebus mixti generis.

Sunt at mixti generis qnq; i. dactylicus per Iábū. Dactylicus in
Bacchio incidēs i s: q̄ uēiat ex trochæo. Dactylicus per Bacchiū: q̄ ex
Iábo manauerit. Dactylicus in chorio: q̄ ex Iábi similitudine exordiū
mutuet. Dactylicus per choriū: q̄ ex similitudine trochai uideat ex
pressus. Et creticus qdē cōsonas ex trochæo positiōe & indū. Enū
meri cōponēdi & oīum figuraꝝ plēa perceptio. Dividit hac in eas:
quas & Melopoeia partes: quæ sunt ita ēπιδεξίος. i. perceptio: per
quā scim^z: quo q̄tū nūero utēdū sit. χρήσις. i. usus: per quē posi
tiones aut elatiōes decenter aptāus. μίξις. i. permixtio: per qua, qd̄
oportunū fuerit ex arte miscemus. Tropi uero: ut in Melopoeia &
in rhythmopœia. iii. sūt: quos Systalticos dicim^z: & in harmonicis
eos superi^z mēoraui. Nūez at marē eē. Melos foemina nouerim^z.
Eteni; melos materies ē: quæ sine ppria figura cēset. Rhythmus at
opere quodā uirilis aet̄ tā formā sonis q̄ uarios præstat effectus.

Quæ cū Harmonia intentis tam Ditis q̄ Heroum populis au
gusta quadam suauitate percurteret: ad cantus carminūq; dulcedi
nes decenter regressa conticuit. Tunc quoq; loue assurgēte: diuis/
que præambulis Cinesim modulata. In thalamum quoq; Virgil
nis magna cunctorum uoluptate peruenit.

LIBER

Tandem Senilem Martiane fabulam:
Miscillo lusit quam lucernis flamine
Satyra pelasgos dum docere nititur
Artes creagris uix amicas Atticis
Sic in nouena decidit uolumina.
Hæc q̄ppe loquax docta i doctis aggeras
Fandi tacēda farcinat: immiscuit
Musas Dea quæ disciplinas cyclicas:
Gartire agreti cruda finxit plasmate
Hac ipsa nauci rupta conscientia
Turgēsq; felle: ac bile multa chlamyde
Prodire doctis approbanda cultibus
Possemque comes utque e Martis curia
Foelices inquit Sed Capellæ Flamine
Indocta rabidum quem uidere sacula
Iurgis caninos blatteratus pendere
Proconsulari uero dantem culmini
Ipsoque dudum bombinatore flosculo
Decerptum falce iam canescen̄i rota
Beata alumnū urbs Elisæ uidet
Iugiorum murcidam uiciniam
Partio obsidē uixque respes̄sum lucro
Nictanti cura somnolentum lucibus
Ob hoc creatū Pegaleum gurgitem
Decente quando possem hauriri poculo
Tetez ego: nostrumq; ueteru3 pdidit:
Secute nugis Nata ignosce lectitans.

Martiani Capellæ Liber finit: Impressus Vicentia Anno Salutis
M.ccccxcix. xvii. Kalendas Ianuarias per Henricum de Sancto
Vrso Cum gratia & priuilegio decem annorum: ne imprima-
tur neq; cum Commentariis: neq; sine: & cætera: quæ in ipso pri-
uilegio continentur. Laus Deo & beatæ Virginis.

Castigatioēs erratoꝝ: quæ & celeritate impressoꝝ & incuria cōti
gerunt. Nec nō quædā loca: quoꝝ lectio secus legis in exēplaribꝝ:
q̄le illꝫ secūda ch̄rta q̄derniōis a. facie p̄ia. uer. su. xxvi. γνωμο
λογικꝫ. In qbusdā codicibꝝ legis γαμολογικꝫ. char. iii. facie
.i. uer. xiii. rutilat̄es: corrige rutilas. Ver. uero. xvii. cōiūct̄. legis
et cīct̄. Itē char. v. facie p̄ia. uer. xiii. mecū: cor. meū. Et uer. xv
ii. Parnasio: cor. Parnaso. & uer. xxvii. magna. cor. magno. Itē car.
p̄ia q̄derniōis. B. fa. p̄ia uer. xvii. noie. qdā codices hēnt ordīe. fa
cie uero sc̄da uer. viii. herbidabat. cor. herbidabat. & paulo p̄ Ada
mate p̄ Adamāte. S; hāc nō sunt errata. quādo pūcta supra līas de
pressa nimis apparere nō potuerūt: quæ tanq̄ fruola legētibus post
hac reliquunt cū qbusdā līaḡ inuersiōibꝝ. Nec te præterea capiat
admiratio. Si quæ hic annotātur: in plerisq; codicibꝝ erūt castigata
Multā. n. interim primēdū emēdata fuerūt. S; hāc iccirco libet an
notasse: ut quorūdā latfātibus occurreret. Eadē facie uer. xii. Cre
ueres. cor. cerneret. & uer. xxiii. hebanū. cor. hebenū. Itē char. iii.
fa. prima uer. xvii. utri. cor. uteri. & char. viii. fa. secūda uer. xxxv.
deprehēdit: i qbusdā codicibꝝ legis depēdit. Itē char. iii. terniōis. c.
fa. secūda uer. iii. ovoīx: in qbus exēplaribꝝ legis ēπēkq̄. Charta
uero q̄rta fa. ii. uer. x. Infracta: qdā codices hēnt Infecta. Itē char.
vi. terniōis. e. fa. ii. uer. xxxv. aidi. cor. adii. Itē char. iii. terniōis. h.
fa. p̄ia uer. tertio nosse: quædā exēplaria hēnt posse. Fa. uero sc̄da
uer. ii. sub alteatū: cor. subbalteatū: & infra uer. vii. in lachryma:
cor. In lachrymas. & uer. xxiii. Quoꝝ uū userat pallio circuact̄:
cor. quoꝝ un?. qdā codices et hēnt circuat̄. Itē. c. ii. tniōis. i. fa. ii.
uer. xxiii. Ille: cor. illi. char. uero. iii. fa. p̄ia uer. xvi. per quodā;
fa. ciēdi cuniculos: quædā exēplaria hēnt fundicuniculos abiiciēda
mōstrāus. & in eodē uer. Abolitiōe: in qbusdā exē. legis Adulatē.
Itē char. iii. terniōis. K. fa. p̄ia uer. xxii. Apex: cor. Apis. Charta
uero. v. fa. p̄ia uer. xxxi. elocutiis: cor. elocutiōis. char. vi. fa. p̄ia
uer. xx. Tadelā: & in eodē uer. numeriā. cor. Atellā & Nuceriam.
Itē. c. q̄rta tniōis. I. fa. ii. uer. xi. ēπētāc. cor. ēπētāc. & uer. su. xxiii
γλωτ̄nōmīc. cor. γλωτ̄nōmīc. & uer. xxvi. Sacrificā. corri. Saxifi
cū. Itē char. iii. terniōis. m. fa. p̄ia. uer. xv. miti. cor. Minii. & f.
ii. uer. x. septē: cor. septuaginta. char. v. fa. prima: uer. xxxiiii. quæ
Scyllæ: cor. q. Itē char. vi. terniōis. o. fa. ii. uer. xviii. septuagesiſſiſ di
pōdius: debēt ānecti hāc uerba. facit q̄drīgentostrigies dipōdi. Si

milliter octies septuagies dipodiás. Et in sequēti uersu faciūt q̄ngē
tos: corrige faciunt sexcētos. Itē char. prima terniōis. p. facie prima
uer. ii. οὐφίκρυτος. cor. οὐφίκρυτος. & uer. vi. prm² : cor. prim²
Char. ii. fa. ii. uer. xxix. metri: cor. metiri. Char. iii. fa. ii. uersu. iii
uueris: cor. numeris. & uer. sexto habēs: cor. hñt. Itē char. q̄nta ter
nionis. q. fa. i. uer. xxxi. licētiā: pleriq; codices hēnt libertia. fa. ii.
uer. xxix. Et nī. deest graca s̄nia: quā ē ὅγος λύρας λορῶν γνω/
θa. Sic oēs codices hēnt. Sed quia hac uerba nihil ad rem facere ui
debanſ; maluimus hic q̄ ibi annotari. Et char. vi. fa. prima uer. x.
præſtas: quædā exēplaria hēnt perſtas: & fa. ii. uer. xxiiii. metacula
qdā codices hēnt meacula. Itē char. iii. terniōis. r. fa. ii. uer. iii. ac:
corrige At. Itē char. v. terniōis. s. fa. i. uer. xxiii. ducere: cor. dicere.
Itē char. vi. terniōis. t. facie prima uersu. xxxi. dunc: corrige tūc. &
in sequēti uersu Archia: corrige Archia: & duob² post uerbis Sel
prim: corri. Sed prima. Itē char. iii. terniōis. u. fa. ii. uer. xxv. His:
cor. Is: & char. v. fa. ii. uersu. i. Tādē: cor. habes. & uer. x. quadam
exēplaria p̄ mūci hēnt nāq;: & p̄ cōſciētia hēnt sapiētia: & uer. xvii
p̄ Iurgis hēnt Lurgis: & p̄ pēdere pādere. Sed in his eamib⁹: ue
qbusdā aliis in locis opus fuit. Qed: po cōiectore. ita oīa erat intuer
fa & deputata: Catera igit: Cū bonus quādoq; dormitet Home/
rus: diligenteribus relicta ſint.

Finis. Laus Deo.

REGISTRVM.

ab quaternioneſ. cdefghijklmnopqrſt uerioneſ ſunt.

A

10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
839
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
849
850
851
852
853
854
855
856
857
858
859
859
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
869
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
879
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
889
890
891
892
893
894
895
896
897
898
899
899
900
901
902
903
904
905
906
907
908
909
909
910
911
912
913
914
915
916
917
918
919
919
920
921
922
923
924
925
926
927
928
929
929
930
931
932
933
934
935
936
937
938
939
939
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
949
950
951
952
953
954
955
956
957
958
959
959
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
969
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
979
980
981
982
983
984
985
986
987
988
989
989
990
991
992
993
994
995
996
997
998
999
999
1000

...are uero intelligantur. ap. xvi. 24. sic enim h[ab]et quia
et deo. ergo c[on]tra ergo latrone. p[ro]p[ri]etate. arbo[re]e c[on]sumunt
la. quia ob quia in arbor[is] p[er]tinet. latrone dominio.
c[on]sumunt ut possit exalita. insimilatib[us] l[ine]as. mult
me uenit. q[uod] o[ste]n[do] sicut gel[ic]tus nō p[ro]munt. in cellul[is]. d[icit] ap[osto]l[us].
q[uod] sit autem illa
ut et militare descendens. v[er]ba. vn. getatum. nō pot[est] c[on]seruare. q[uod]
s[e]c[u]ndu[m] nondimini. 2. q[ua]ntu[m] r[ati]o[n]e d[icit]ur. p[er]
cepit. solitarii ludorum. ad memorem.
nam q[ui] h[ab]et ex corporibus capite. m[an]ib[us] tot. t[em]p[or]ib[us] q[ui] coniuncto
sunt. usitata. v[er]ba. gradus. malus quo g[ra]uus h[ab]et immemoria. ut s[ecundu]m
renas inoplandet.

V

et quod apud unum per loquacem et responsum
memoriam vestram percepit et sustinuit
et nos in memoriis vestris recordamus
et tractare per omnia spem vel amorem
vobis. et recordari pse ualij appo
ex genitivis latioribus. et definitam
est la quoque factorum regis nostrarum
debet. et apud latius non negatur
quam in generali recordari est ai
m in memoriis vestris recordari pse
et de leviter et amplitudine non nisi
in omni gradibus et modo et usus et rite
tertius aliqui os nec recordari possunt
ut et tunc recordari magistrum. qui ut
recordari possit auctoritatem program
recordari non tam aliquo generatio reto
ver. neque ut habet anguminitatis es
potest. sed alioquin et hinc ambiguitas su
littere et nere. alium quam quidam
fauit numeracionem in hac i. alia
disputacio duximus et scutendum
sumus enim quidam qui non astatib;
et a filiis sacerdotum. i. patrib; et ceteris
genitibus genealogiam numerare impuer.
dicentes filios fratrum in magnat
et computari debere. quia fratres quasi
quidam et in eius quo ceteris unus
cuius oritur eruntur. si non magna
dum computatio. Ab his fuit intellecta
ab ea quam superius exposuimus. inse
tentia poterit esse. hoc enim quoniam
numeratio innum sumunt a fili
o fratrum. non recordantur ultra vi
genitatem. s. acut totius secretates i
eruntur. et hinc in eundem sec
ta etiam in constantiitate vi. ta
cummodo autem computandas
regnaciones. Quibus finitimis que
cios non posse fieri statim ut quod fu
gientem possint recuperare. angum
tatem. heretaq; computatio quia
potest a sacerdoti filius. i. numeratur usq;
ad vi. cunctem uali quantum ea q
map astib; et computatur usq; ad
vi. nec uila in sensu consistit duie
stas quod minus in numero dividitur
uictas uicatur. ultima enim genera
tio non a statib; sumat innum nulne
nandi. vi. inuenitur. si filius fra
terum. vi. computatur. Tunc est determin
atio. et ratiocinatio. et anguminitatis ap
postolica auctoritate uolunt non enim
fratres filii. utromlib; si scribi gen
itibus computari non ceteram est
quod ad modum sacerdotum summe
runt. et eis agnoscunt. antiquus
mos est. cum suis ecclie plongant

¹¹ Non enim dicitur. mortui est superiori mortali. in
copulacione.

"Faccit conuenientem ut ador- gna opu
lentum. us; deon.

"1.8.9.11.2012"

*Laburnum sicut arbor. et lignum rurans mod
arbo. Arbor. et lignum. nullo. quia non est de arbo.
F. et lignum infenone. et. blana. qualis tri
reges. sit. sine fratre quoniam modo posse. et pli
et. hoc est. ut est. m. qm. qm. qm.
T. de. d. n. conditio. et. ar. de. vel. n. de. l. qd. nub.
Imprecatio mi. uate. no. n. uate. enibz. sentiu. se. o. de. L.
pro. t. illus.*

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
839
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
850
851
852
853
854
855
856
857
858
859
859
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
869
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
879
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
889
890
891
892
893
894
895
896
897
898
899
900
901
902
903
904
905
906
907
908
909
909
910
911
912
913
914
915
916
917
918
919
919
920
921
922
923
924
925
926
927
928
929
929
930
931
932
933
934
935
936
937
938
939
939
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
949
950
951
952
953
954
955
956
957
958
959
959
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
969
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
979
980
981
982
983
984
985
986
987
988
989
989
990
991
992
993
994
995
996
997
998
999
1000

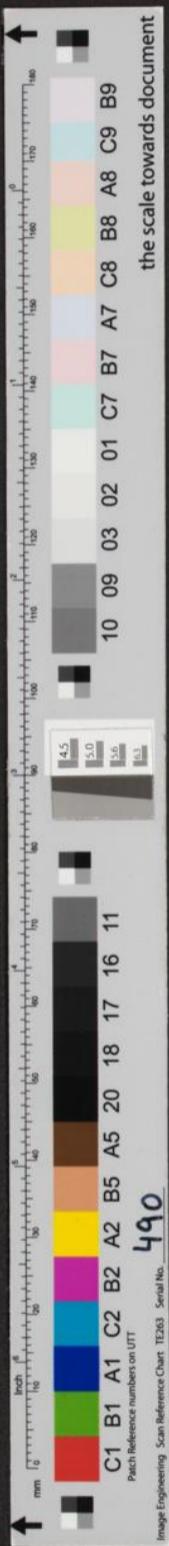

Image Engineering Scan Reference Chart TE263 Serial No. Patch Reference numbers on UTT